

quantum in nobis est, minime prorsus ingrati, memoriam abundantiae suavitatis tuae mente retinemus, et, si liceret, opere monstrarem. O quam libenti animo, et corpori tuo pariter et animae providissemus, si datum fuisset ut simul fuissimus! Quod quia non est, restat ut quem praesentem habere non possumus, pro absente semper oremus.

LXXIV.

513 *Fundatio prima abbatis Claravallis per Hugonem comitem Trecensem, hactenus vulgo ignota*
(Ex autographo Clavallensi.)

In nomine sanctae et individuae Trinitatis. Incipit charta comitis Hugonis:

Notum sit omnibus praesentibus et futuris, quod ego Hugo comes Trecensis de Deo, et beatae Mariae et fratribus Claravallis locum ipsum qui vocatur Claravallis, cum pertinentiis, agris, pratis, vineis, silvis et aquis, nihil omnino mihi aut haeredibus meis retinens. Unde testes Acardus Remensis, et Petrus, et Robertus Aurelianensis, milites mei. Et sciendum quod Gaufridus Felonia dat pasturas suas in finagio de Juvencurt, tam in bosco quam in plano, omni tempore. Et si aliquod damnum intulerint animalia dictorum fratrum, solum capitale restituatur, sine emenda. Haec autem omnia dedi in praesentia supradictorum testium. Sciendum quoque est quod dominus Jobertus de Firmitate, cognomine Rufus, et dominus Rainaudus de Perceris dederunt eisdem fratribus pasturam et usuarium per totam terram suam, et praecipue in aquis, silvis, pratis, in finagio de Perrecin.

Hujus rei testes sunt Acardus Remensis et Robertus, milites mei. Item sciendum quoque est quod ego Hugo comes Trecensis laudo et concedo eisdem fratribus libere et quiete possidere terram et sivam de Aretela.

Has donationes confirmamus, ego Josceramus Lingonensis episcopus et **514** ego Hugo comes Trecensis, de sigillo et annulo meo.

(In priore sigillo exprimitur Jocerannus episcopus in cathedra sedens, in altero Hugo comes.)

LXXV.

Hugo comes Trecensis, pater ejus Theobaldus, mater Adhelaidis, frater Odo, uxor Constantia. 1097.

(Ex tabulis Molismensibus.)

Notitiae fidelium, tam praesentium quam futurorum tradere disponimus quod pratum, quod est situm juxta murum Trecensis civitatis, non longe ab ecclesia Sancti Quintini, quod in vita sua Odo comes, filius comitis Theobaldi dederat ecclesiae Molismensi, frater ejus qui ei in honore successerat, comes videlicet Hugo, in quadam festivitate paschali curiam suam apud Molismum tenens, videlicet anno 1097 Dominicae Incarnationis, rogatu Roberti ejusdem loci abbatis, non solum ipsum pratum, sed omnia dona quaecunque comes Theobaldus pater ejus, et Adhelaidis comitissa mater sua, frater quoque ejus Odo comes attribuerat ecclesiae Molis-

mensi, libentissime concessit. Dedit praeterea ipse comes hortolanum quemdam, custodem scilicet prati, cum uxore et liberis suis, omnes quoque redditus et justitias quae jure in eo possidebat. Ex his vero omnibus praenominatis rebus testes existunt Wido de Vangionis rivo, Dudo Catalensis civitatis vicedominus, et multi alii. Haec vero omnia praenominata, conjux ejusdem comitis Hugonis Constantia **515** Philippi Francorum regis filia, in camera Gauterii Belvacensis concessit praesentibus illis testibus, Gaufrido filio Otranni, Odone presbytero, cum multis aliis. Ut autem haec omnia magis rata et authentica sint, praesente domino Gaufrido Otranni misit ipsa comitissa quemdam nummum per dominum Nivelonem super altare Sancti Quintini.

LXXVI.

Hugo comes Tricassinus, Theobaudi filius maritus Constantiae. 1100.

(Ex tabulis Arremarensibus.)

Hugo comes Tricassinus, Theobaudi nobilissimi comitis filius, nec non et uxor ejus Constantia Philippi Francorum regis filia, de communi mortis sorte securi, et de vita aeterna solliciti, etc.

Adeunt namque ecclesiam in honore apostolorum Petri et Pauli consecratam, quae vulgo Arremari monasterium dicitur, antiquitus autem Mansus Corbonis vocabatur; cui pro salute animarum suarum jure haereditario dederunt possidendum, si quis ei de eorum beneficio sive miles, sive serviens aliquid dedit vel dare voluerit, et hoc quidem de omni terra eorum potestati subjecta annuunt. Insuper et eidem ecclesiae dederunt quidquid apud Altamripam habebant, etc.

Actum est hoc anno ab Incarnatione Domini 1100, indictione VIII, XII Kal. Novembris.

Hujus doni testes sunt Milo, comes Barri, Rainardus comes de Juvniaco, Andreas dominus Rameruci, Guido de Vangionis rivo, Ingelmerus praepositus Graecorum, etc.

LXXVII.

Hugo comes Treorum ad sepulcrum Dominicum profecturus. 1113.

(Ex tabulis Arremarensibus.)

516 Omnibus Christi fidelibus tam praesentibus quam futuris notum sit quod memorabilis Hugo comes Treorum, ad sepulcrum Dominicum pia devotione profecturus, multis magnisque beneficiis quae Arremarensi ecclesiae contulerat, adjecit rem diu multumque expetitam, justitiam videlicet, quam circa Desdam habebat, extra Quarantianam scilicet, in monte Herberti, et Pruciaco, et Ruliaco, et Novavilla et in omnibus aliis ad Desdam pertinentibus locis, etc. Inter testes Milo comes Barri, Airardus frater ejus comes Breniae.

Actum publice Treis in curia anno ab Incarnatione Domini 1113.

LXXVIII.

Arveius de Saffra filius Arvei et comitissae; frater ejus Galterus, uxor Gila.

(Ex autographo archivi monialium de Pralon.)

In nomine sanctae et individuae Trinitatis, Innotescat fidelibus universis, chartulam istam inspecturis, quod dominus Arveius de Saffra concessit abbatissae et sanctimonialibus de Praalun libere et quiete possidendam tertiam partem decimarum segetum de Saffra, in perpetuum possidendam, quam eadem sanctimoniales de dono patris sui Arvei habent in elemosyna, pro anima **517** dominae comitissae, matris praedicti Arvei, ita quod partem dictam decimarum ubicunque et per quoscunque voluerint colligent. Dedit etiam praedictis sanctimonialibus locum unum ad faciendam domum unam in eadem villa, in congruo loco et competente, ad respectum Joannis capellani ejusdem villae, et Guillelmi Frosmunt de Maalein. Verum si sanctimoniales et fratres ejusdem abbatis elemosynam istam pignori obligare, vel vendere, vel alio modo a domo sua alienare voluerint, non poterunt hoc facere nisi in manu domini Arveii, vel alicujus hominis sui, qui neque miles, neque nobiles generis sit, vel domus Dei de Saffra, vel in manu praedicti Joannis capellani. Hoc totum laudavit Galterus frater ejus, et uxor ejus Gila, quae de domo de Praalun pro contractu illo habuit decem oves, et ipse Arveius centum solidos Divionensis monetae. Et ut ratum in perpetuum habeatur, praedictus Arveius sigillum suum huic scripto apposuit et sigilla Hay, archidiaconi Flaviniacensis, et H. archipresbyteri Vietelli, precibus suis intervenientibus, apponi fecit.

Actum est hoc anno ab Incarnatione Domini 1204, testibus istis, Ebrardo de Flavineio, I. de Saffra, et Hay, de Ys, Reygmundo de Grossobosco sacerdotibus, Guidone de Bassi, et Guillelmo Frosmunt de Maalein, militibus. Humberto de Coium.

Sciendum praeterea quod in canali non licet dictae domui de Praalun decimam capere.

518 *Sigillum Hervei Domini de Saffra, quod de pergamena taenia pendet, medium inter sigilla Hay, archidiaconi Flaviniacensis, et H. archipresbyteri Vietelli.*

PATROL. CLXXXV.

LXXIX.

Warnerius Sombornensis, Istiburgis uxor ejus, horum filiae Anna et Addila, Gozelinus de Sombornon, anno Christi 1020, Rotberti regis xxv, indictione III.

(Ex autographo Benigniano.)

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Servorum Dei est Ecclesiam Christi facultatibus propriis ditare, ampliare, sublimare. Nisi enim ditaretur, non esset unde pauperes Christi recrearentur. *Facite*, inquit Christus, *vobis amicos de mammona iniquitatis, ut cum defeceritis, recipiant vos in aeterna tabernacula* (Luc. XVI). Hujus igitur tabernaculi gaudia ego WALO vocatus comes, et frater meus Walterus, et Warnerius Sombornon atque Humbertus advocatus seu frater ejus Girardus cogitantes, sive hoc quod etiam ipse Christus dicit: *Date elemosynam, 519 et ecce omnia munda sunt vobis* (Luc. XI); partem haereditatis nostrae, sitam ante portas castris Sarmasiae tradidimus ecclesiae Sanctae Mariae Sanctique Benigni martyris Christi. Terminatur autem ipsa terra ante valvas ipsius monasterii, in latum perticas agripennales XII, a parte aquilonis, in longum perticas XXXIV, a parte orientis, in latum perticas XIV et dimidiam, a meridie in longum perticas XXXIV et dimidiam. Si vero nos ipsi aut aliquis parentum nostrorum concupiscentiae stimulis incitatus, contra hanc donationem venire tentaverit, evindicare non valeat quod repetit, sed convictus, loco cui calumniam inferre conatus est centum libras auri persolvat. Si autem in sua malitia perseverare voluerit, sciat se cum Juda traditore anathemate esse damnandum. Et ut donatio ista firma stabilisque permaneat, manibus nostris subter firmavimus, fidelibusque nostris similiter firmari rogavimus.

Signum Walonis quondam comitis, et uxoris ejus, nomine Judith, et filiorum ejus Aymonis atque Hugonis. Signum Walterii fratris ejus. S. Warnerii et uxoris ejus Istiburgis, et filiarum ejus Annae et Addilae. Sig. Humberti advocati et uxoris ejus Ermentrudae et filii ejus Hileranni. S. Girardi fratris ejus. S. Bertradae sororis ejus. S. Tethaldi nepotis ejus. S. Gotheфриdi. S. Gisleirii. S. Arlebaldi. item S. Arlebaldi clerici. S. Tezelini Rastelli. S. Hugonis. S. Aldonis. S. Gozelini de Sombornon. S. Girardi. S. Girberti. S. Algerii.

Acta sunt haec apud Sarmasiae castrum publice, anno ab Incarnatione Domini 1020, regnante Rotberto Francorum rege anno XXV, indictione II.

520 Ego Girbertus indignus levita, ad vicem domni Beraldi cancellarii rogatus, scripsi et subscripsi.

XXX.

(Ex Necrologio S. Benigni Divionensis.)

III Idus Aprilis obiit Tecelinus monachus, pater domni Bernardi abbatis Claravallis.

XIV Kalendas Septembris obiit Calo, dominus de Fontanis, noster amicus, qui dedit nobis partem suam de Magnomonte.

ii Kalendas Septembris, obiit Wido de Sumberrione miles.

Kalendis Septembris obiit Alasya laica. *Hæc est S. Bernardi mater, olim ad S. Benignum sepulta, quæ in recentiore necrologio scribitur Alasya.*

v Idus Octobris obiit Ebalus comes Salz.

xi Kalendas Novembris obiit Iisburgis nostra amica, mater abbatis nostri. *Hæc est uxor Warnerii Somberrionensis.*

LXXXI.

Ecclesia Fontanensis S. Martini de Prato, in Campania, cum capella superioris Fontanarum villæ. 1120.

(Ex autographo S. Stephani Divionensis.)

In nomine summæ et individuae Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Quoties ecclesiasticæ dispensationis officia synodalibus præceptis reformantur, et ad memoriam posteriorum honorum prædecessorum laudes **521** et bene gesta recitantur, exemplo charitatis et imitatione justitiæ, de illis præcipue quæ apud religiosos et fidei domesticos nostris temporibus benigne conferuntur, dignum duximus juxta consuetudinem antiquorum et nos fideliter indagare, et perfectioribus instrumentis pro deliberatione tractare. Ego igitur Jocerrannus divino nutu Lingonensis Ecclesiæ episcopus, cum de statu et propectu ejusdem matris basilicæ, una cum reverentissimo totius cleri comitatu in plenaria synodo generaliter tractarem, venerunt ad nos Divionensis ecclesiæ Sancti Stephani regulares canonici, domnus Gualo prior, et religiosi

alii, rogantes et obsecrantes ut sicut ad nostrum piscopales jus pertinebat de ecclesia Beati Martini de Campania, quam de jure Ecclesiæ suæ antiquitus fuisse diu reclamaverant, et de aliis rebus quas in nostro episcopatu, nostra et fidelium nostrorum dispensatione acquisierant, auctoritatis nostræ litteras faceremus et proprii sigilli nostri impressione formatas confirmarem. Quorum justæ petitioni, archidiaconorum nostrorum et ejusdem sacri conventus consilio libenter acquiescentes, ecclesiam illam Beati Martini de Prato, que dicitur in Campania, cum capella sua quæ est in superiori Fontanarum villa, salvo jure Lingonensis Ecclesiæ, illis reddimus et concedimus. Ecclesiam quoque de Gemellis, cum capella sua quæ est in villa de Picamgis, et ecclesiam de Ormentiac, quæ est in confinio ipsius Lingonicæ civitatis, cum duabus capellis suis, quarum una de Roseriis, altera de Mardoo episcopi villa esse cognoscitur, salvo nihilominus Lingonensis Ecclesiæ consuetudinibus, illis donamus et perpetuo jure confirmamus, et per istius **522** chartæ instrumentum archidiaconis nostris confirmandam tradimus.

Signum Guilenci archidiaconi. S. Guarnerii archidiaconi. S. Ayrardi archidiaconi. S. Gocelmi archidiaconi. S. Guldonis archidiaconi.

Acta sunt hæc anno ab Incarnatione Domini millesimo centesimo vicesimo, Calixto summo pontifice;

Lodvico Francorum rege, Jocerranno Lingonensis Ecclesiæ pontifice.

Ego Durannus Lingonensis Ecclesiæ notarius, ad vicem Fulconis, primi scribæ et ejusdem Ecclesiæ archicancellarii, scripsi, dictavi et recitavi.

LXXXII.

Castrum de Saux transit a privatis dominis in manum regiam: unde ductibus Burgundiæ attributum, vulgo Saux le Duo cepit nuncupari.

(Ex Gallia Christiana Claudii Roberti, in Divione in Roberto de Salione, inter decanos capellæ ducis xxii.)

Apparet ex tabulis 1302 Parisiis mense Martio subsignatis Philippum Pulchrum F. R. dare filio suo Ludovico primogenito (regi postea, Hutini cognomento) hoc castrum Salionis, ea lege ut si is Ludovicus fieret rex, aut si sine liberis decederet, illud ad ducem Burgundiæ perveniret. Deinde aliis litteris, mense Maio 1303 Longicampi conscriptis, claret eundem Philippum regem dare Roberto Burgundiæ duci, Franciæ camerario, idem castrum, salva fide clientelari. Denique diplomate Joannis de Cabilone, episcopi LXXXIII Lingonensis, dato Castellione ad Sequanam, 1331, continetur transactio quædam inter ipsum episcopum **523** et Odonem Burgundiæ ducem, qua dux hominum præstat episcopo ratione hujus castri, eo modo quo Jacobus seu Jaquinus, olim dicti castri dominus, prioribus episcopis illud præstiterat.

LXXXIII.

Reliquiæ S. Ambrosiniani. 1203.

(Ex tabulis carthusiæ Luviniacensis.)

Anno 1203, dedicata est ecclesia domus inferioris et altare consecratum a domino Helduino episcopo Lingonensi, pridie Nonas Octobris. Inter reliquias inclusas in ea ecclesia, numerantur reliquiæ de sanguine sancti Benigni, et reliquiæ beatorum Medardi et Ambrosiniani.

LXXXIV.

Joannes, Cæcilia et Guillermeta, liberi Humberti de Fontanis, et Bonæ ejus relicte. Guillermus de Fontanis, miles. 1282.

(Ex autographo familiæ de Saffra.)

In nomine Domini. Amen. Anno Incarnationis ejusdem millesimo ducentesimo octogesimo secundo, mense Aprili, nos JOANNES, CECILIA, et GUILLERMETA, liberi defuncti Humberti de Fontanis, notum facimus omnibus presentes litteras inspecturis quod nos pro utilitate et necessitate nostra vendimus, concedimus, et in perpetuum quietamus domino Guillermo de Fontanis militi, hortum unum situm apud Fontanas, **524** inter hortum Belini de Tyois, et hortum Joannis Majoris de Fontanis, pretio quinquaginta solidorum Viennensium, de quibus a dicto Guillermo recipimus et habuimus solutionem integram in pecunia numerata. Propter quod de prædicto horto nos penitus devestientes, dictum Guillerum et suos corporaliter investivimus. Hanc autem venditionem ego Bona, mater dictorum ven-

ditorum laudo et concedo. Insuper nos Bona et venditores prædicti promittimus et tenemur quilibet in solidum, sub obligatione honorum nostrorum omnium et per juramentum nostrum corporaliter super sancta Dei Evangelia præstitum, prædictum hortum liberum penitus garantire dicto Guillermo et suis, perpetuo, contra omnes, in omni curia, propriis nostri sumptibus, et facere et præstare quidquid in causa evictionis debet fieri et præstari, et in nullo per nos vel per alios contraire de cætero tacite vel expresse, volentes non compelli ad præmissorum observantiam, tanquam ex re adjudicata, per curiam domini ducis Burgundiæ, cujus jurisdictioni, quoad hoc supponimus nos et nostros hæredes. In quorum testimonium litteris istis sigillum dictæ curiæ supplicavimus et obtinuimus apponi.

Actum in præsentia Hugonini de Cabilone, notarii Divionensis, Humbeleti dicti Chartreir, et Martini filii Breconis, testium ad hoc vocatorum, anno et mense prædictis.

Sigillum curiæ Divionensis.

LXXXV.

Joannes de Fontanis, domicellus. 1276.

(Ex autographo familiæ de Saffra.)

525 In nomine Domini, Amen. Anno Incarnationis ejusdem 1276, mense Decembris, ego HUGONINUS DE FLURIACO, domicellus, filius defuncti Guidonis de Fluriaco, notum facio omnibus presentes litteras inspecturis quod ego pro utilitate et necessitate mea vendo, concedo, et quieto in hæreditatem perpetuam Joanni de Fontanis domicello, pro se et ejus hæredibus, tria sextaria frumenti, ad mensuram Somberrionis; in quibus mihi tenebatur idem Joannes de annuo reddito super tertias suas de Aubigneio, et quæ ab ipso Joanne tenebam in feodum, pretio scilicet sexdecim librarum Viennensium, de quibus ab ipso Joanne recepi et habui solutionem integram in pecunia numerata, etc.

LXXXVI.

Herveus dominus Safrarum. 1232, Januario.

(Ex autographo Saffrensi.)

Ego Hugo dux Burgundiæ notum facio universis presentes litteras inspecturis quod ego vidi litteras charissimi patris mei Odonis ducis Burgundiæ, qui donavit et concessit in perpetuum Herveo domino Safrarum, et hæredibus suis qui erunt domini de Safris quod non poterat homines suos sub se mansuros retinere, nisi apud Belnam et apud Divionem. Et ego qui multum volo patris mei donum et concessum tenere, confirmavi, **526** laudavi et promisi dicto Herveo et hæredibus suis qui erunt domini de Safræ, quod ego non possum homines suos sub me mansuros retinere, nisi apud Belnam et apud Divionem. Et ut hoc ratum sit, et firmum et stabile permaneat, prædicto Herveo presentes litteras sigilli mei munimine tradidi roboratas.

Actum anno Domini 1232, mense Januarii.

LXXXVII.

Beatrix relicta Guillelmi de Saux militis; Joannes et Guillelmus eorum filii. 1265.

(Ex autographo cameræ regiæ rationum Divionensis.)

Nos GUIDO, Dei gratia Cabalonensis episcopus, notum facimus universis presentes litteras inspecturis quod in nostra præsentia propter hoc personaliter constituta domina Beatrix, relicta domini Guillelmi de Saux, militis jam defuncti, recognovit coram nobis se tenere et cepisse, laude et assensu Joannis de Guillelmi liberorum suorum, ab illustri viro Hugone duce Burgundiæ et suis hæredibus omnia quæ habet in parochia Sancti Romani d'Andenay, et apud Saprade, tam ex parte sua quam ex parte dicti Guillelmi mariti sui jam defuncti, videlicet in terris, pratis, hominibus, aquis, pascuis, decimis, costamis, censuris, dominiis, justitiis et in omnibus aliis quibuscunque, pro viginti libris Viennensium. De quibus dicta B. domina habuit et tenuit se coram nobis propagata, prout confessa est coram nobis. Promisit etiam coram nobis dicta domina, per juramentum suum super sancta Dei Evangelia **527** corporaliter præstitum, omnia superius nominata tenere firmiter et in perpetuum observare. In cujus rei memoriam et testimonium, nos ad requisitionem dictæ domine, Joannis et Guillelmi liberorum ejusdem, dicto duci presentes litteras tradidimus, sigilli nostri munimine roboratas.

Datum anno Domini 1265, mense Maii.

LXXXVIII.

Bernard de Marey, Seigneur de Fontaines lex Dijon en partie, Marie de Fontaines sa mère. 1462.

(Tiré du trésor de l'abbaye de Cîteaux.)

L'an de l'Incarnation de Nostre Seigneur 1462. le XX, iour de Feburier, Je BERNARD de Mairey, Escuyer, Sieur de Fontaines lex Dijon en partie, scaivoir fais à tous presens et à venir, comme de très long temps j'ay eu, et encore ay de present grande deuotion à Dieu mon Createur, à la glorieuse Vierge Marie sa mere, et aussi à Monseigneur Saint Bernard, pour ce qu'il fut natif au Chastel dudit Fontaine, et partit de la Seigneurie dudit lieu: et que d'icelle Seigneurie et ligne je suis issu et descendu. Considerant aussi, qu'en son ieune eage il fut receu Nouice, et fit profession en l'Eglise et Monastere de Nostre Dame de Cisteaux; à laquelle Eglise et Monastere, aussi de très long temps j'ay eu, et encore ay tres grande deuotion, etc.

Ensuite il donne à l'Abbé Humbert, et au Couvent de Cisteaux, la quarte partie du Chastel, forteresse, et forte maison dudit Fontaines, dans laquelle il avoit sa demeure; qui luy estait escheue d'ancieneté, à cause (dit-il) et par le **528** deces et trespas de feu Dame Marie de Fontaines, iadis ma mere, dont Dieu aye l'ame, et aussi par partage fait avec les autres conseigneurs dudit Fontaines. Item environ xxv hommes ou sujets qu'il avoit audit lieu. Item la quarte partie de la Mayrie, et de la

Iustice moyenne et basse qu'il avoit au lieu, finage et territoire de Fontaines. Item vn Four bannal, et plusieurs pieces de vignes et terres arables, qu'il avoit au mesmes territoire. Le tout à condition que lesdits Abbé et Couvent de Cisteaux, seroient tenus de construire à leurs dépens audit Chastel de Fontaines vne Chapelle en l'honneur de Dieu et de S. Bernard, et d'y dire ou faire dire et celebrer vne Messe chaque Vendredy de l'année, à perpetuité, à son intention : et celebrer son anniuersaire en l'Eglise de Fontaines pendant sa vie, et après sa mort en celle de Cisteaux, le troisième iour apres la feste de S. Bernard.

Il semble que ce Bernard de Mairey, Seigneur de Fontaines en partie, ne suruesquit guieres à cette donation, d'autant que son frere Alexandre, pretendiant estre son heritier, ceda le droit qu'il pouuoit auoir à cette succession, à Jean de Poitiers, Cheualier, Seigneur de Vadans, etc., le xxix iour d'Auril, apres Pasques, comme nous dirons incontinent cy apres

Dans l'obituaire de Cisteaux, se lisent les paroles suivantes : xv Kalendas Septembris obiit dominus Bernardus de Fontanis, qui dedit ecclesie partem suam quam habuit in dominio castri de Fontanis : quam vendidimus, et pro ea habuimus quadringentas libras Turonenses,

Cecy est conforme à ce que les Abbé et Religieux de Cisteaux exposerent en la requeste qu'il presenterent à la Cour le dernier iour d'auril 1614, contre les Feuillants, qui dez l'an 1613, auoient acquis par achat le Chasteau de Fontaines pour le conuertir en vne Eglise et Monastere de leur reforme : disans que le Duc de Bourgogne ne voulut consentir à l'amortissement des fonds susdits, donnez à l'abbaye 529 de Cisteaux par Bernard de Mairey : ce qui obligea lesdits Abbé et Religieux de Cisteaux de s'en deffaire pour la somme spécifiée en leur obituaire.

Bernard de Mairey ne suruesquit guieres à cette donation, qu'il fit le xx Fevrier de l'an 1462, qu'on comptoit alors depuis le iour de Pasques ; d'autant que le 29 Auril apres Pasques de l'an 1463, son frere Alexandre, pour lors Chastellain de Vadans, fit donation entre vifs, de toute la succession de son frere Bernard nouvellement trespassé, à son bon maistre et Seigneur Jehan de Poitiers, Cheualier, Seigneur d'Arcis, de Vadans, et de Souuans : pretendant la nullité de la donation faite aux Abbé et Religieux de Cisteaux par son frere Bernard ; puis qu'il se portoit pour son heritier. Or, si Bernard de Mairey mourut entre le xx Fevrier et le xxix Avril suiuant, il ne mourut donques pas le xxiii Aoust, auquel iour est marqué son obit. Mais ce iour fut celui de l'anniuersaire par luy fondé, et attaché au xxiii Aoust : d'où il faut croire que Messieurs de Cisteaux pour quelques raisons et pour la commodité de leur Eglise, jugerent a propos de l'anticiper de cinq jours.

LXXXIX.

Milo de Fontanis. Burgensis Divionensis ; Joannes de Fontanis, ejus filius ; Nazaria uxor Joannis ; Haymo clericus, et Joannes eorum filii, 1237.

(Ex autographo fratrum Prædicatorum Divionensium.)

Ego HAYMO DE ASIREYO tunc major, et nos scabini communie Divionensis notum facimus universis præsentibus inspecturis quod dominus Milo de Fontanis Burgensis Divionensis, et Joannes de Fontanis filius ejus, laude et assensu Nazariae uxoris dicti Joannis, et Haymonis clerici, et Joannis filiorum 530 suorum, venderunt, tradiderunt et concesserunt venerabili dominae Alaidi ducissae Burgundiae domum et tenementum quod habebat apud Divionem supra ripam Susionis, inter tenementum quod fuit Valeti et Renaudi de Mailleyo fratrum, et domum Lamberti de Besua, de qua domo et tenemento se vestierunt coram nobis dictus Milo et Joannes filius ejus, et prænominatam ducissam corporaliter investierunt. Et promiserunt, et tenentur dictus Milo et Joannes hanc venditionem dictae ducissae ejusque successoribus contra omnes calumniantes legitime in perpetuum garantire. De pretio siquidem hujus venditionis, videlicet de quinquaginta libris Divionensium se tenuerunt coram nobis in numerata pecunia penitus et in integrum propagatis. Et sciendum quod supradictam domum et tenementum emit dicta ducissa ad construendam ibidem domum et ædificium ad opus fratrum de Ordine Prædicatorum. In hujusmodi autem rei testimonium, ad requisitionem dictae ducissae et ad preces dictorum Milonis, et Joannis, et Nazariae et Haymonis clerici, et Joannis præsentibus litteris sigillum dictae communie fecimus apponi.

Actum anno Domini 1237, mense Junii :

XC.

Odo Campaniensis, Raynaldi et Guillelmi Burgundiae comitum nepos.

(Ex autographo metropolitanae ecclesiae Bisontinae.)

HUMBERTUS, Dei gratia Bisuntinorum archiepiscopus, præsentibus et futuris, gestae rei veritatem in 531 perpetuum.

Officii nobis commissi sollicitudo nos instanti pungit aculeo ad pacem et tranquillitatem ecclesiarum studiosius vigilare. Eapropter quae facta sunt ad posteritatis notitiam sigilli nostri attestazione transmittimus. Igitur diutina querela inter Bisuntinam matrem ecclesiam, et Odonem nepotem comitis Guillelmi, de censuariis, quos nomine potestatis de Quingey petebat, hoc modo pacis perpetuae finem sortita est. Venerabilis Oddo omnem illam calumniam de censuariis, sive justam, sive injustam, pro anima avunculi sui comitis Raynaldi præfatae ecclesiae remisit, Roberto præposito de Quingey præsentem et laudante. Donavit etiam idem Oddo, et concessit eidem ecclesiae omnes illos censuarios, si qui de potestate de Quingey ad terram canonicorum trans-

ierant, et eos qui in terra eorum resident et morantur. Item eos qui de potestatibus eorum exeuntes Bisuntii morantur, et melius sunt homines eorum quam alius domini. Hanc diffinitionem præfatus Oddo sigillo suo roboravit. Item comes Guillelmus laudavit, et sigillo suo sigillavit. Si quis igitur pro ista calumnia ulterius Bisuntinam ecclesiam inquietaverit, excommunicationi subiaceat, et a corpore et sanguine Christi alienus fiat.

Datum Bisuntii, anno 1155, indictione II
XCI.

Odo nepos Guillelmi comitis Maticonensis.

(Ex autographo metropolitanae ecclesiae Bisontinae.)

Quia terrenis impedimentibus curis multa oblivioni tradimus, eo dignum memoriae memoriae posterorum 532 tradere disponimus, comitem G. Maticonensium, et filios suos Stephanum, et Gerardum (ut melius et rationabilius Hugo præcentor in portu rupis divisit, et Landricus decanus, et alii Ecclesiae canonici ad utilitatem suam intellexerunt) domum quod fecerat Odo nepos ejus laudavisse, imo Bisuntinae ecclesiae Beati Joannis evangelistae concessisse.

Testes Senoricus capellanus qui hoc scripsit, Guido abbas, Stephanus et Guillelmus fratres de Chayx, Joannes medicus, Ricardus miles de Arboisia, Remigius de Montebarrici, Herbertus et Heinrichus cives Bisuntini, et Pontius aurifaber.

XCII.

Odo Campaniensis Beatricis imperatricis consanguineus. 1166.

(Ex autographo Dolani archivi comitum Burgundiae.)

In nomine sanctae et individuae Trinitatis, FRIDERICUS divina favente clementia Romanorum imperator Augustus.

Si imperialis clementia censuit amplius dignos honoribus et magnis ditandos beneficiis quos fidei sinceritas, honestas morum et invariabilis devotionis fervor commendabiles reddit, Odo Campaniensis digne meruit honorari, qui genere clarissimus, Beatricis nobilissimae consortis nostrae consanguineus, probitate et universa morum honestate conspicuus, tam meræ fidelitatis ac devotionis ardore hactenus nobis servivit, ut integritatem famae suae nulla nota pravitate obnubilet, vel luculentam faciem virtutum alicujus inhonestatis nævus offuscet. Eapropter 533 omnium fidelium nostrorum in Burgundia tam futurorum quam presentium noverit industria quod nos, una cum dilectissima consorte nostra Beatrice, permittimus habere fidelissimum nostrum Odonem Campaniensem, omni tempore vitae suae Quingiacum, Lislam, Lobium, et hæc omnia cum suis appendiciis, sicut comes Reinaldus in vita sua habere solebat. Hæc autem permissio talis est, quod nec ipse in vita sua, nec post ejus mortem uxor ejus, nec filii legitimi, nec filiae, nomine feodi vel hæreditatis, in his omnibus aliquid valeant reclamare, sed libere revertantur ad imperatorem, et imperatricem et liberos eorum.

Prædictus vero Odo villam juxta Dolam quae dicitur Campus pagani, allodium suum, et quaecunque allodia acquireret in vita sua in imperio, dedit nobis, et imperatrici et liberis nostris, et nomine feodi a nobis recepit, ut ipse in vita sua habeat et possideat jure beneficii, sicut Portum et Scanlint, quae a nobis in beneficio habet ; et post mortem ejus, legitimi filii ejus et filiae, tam allodia quam feoda, nominatim Portum, et Scanlint, nomine feodi a nobis, et imperatrice et filiis nostris habeant et possideant. Si autem contigerit prædictum Odonem sine legitimo filio vel filia superstite decedere, omnia allodia quae modo habet, vel ab hac hora in antea acquisierit in imperio nostro, et omnia feoda quae habuerit de comitatu, specialiter autem et nominatim Portum, et Scanlint ad manus nostras, et imperatricis et filiorum nostrorum, et filiarum libere absque omni retractione tenenda, possidenda revertentur, ut liceat nobis inde facere et ordinare absque omnium hominum contradictione 534 quidquid voluerimus. Quod ut verius credatur, et in processu temporis inviolabiliter observetur, præsentem inde paginam conscribi, et sigilli nostri impressione insigniri jussimus, adhibitis idoneis testibus, in quorum præsentia hæc acta sunt : Herbertus, Bisuntinae ecclesiae electus. Arducus Gebennensis episcopus. Petrus Tullensis episcopus, Hugo Cluniacensis abbas. Everhardus thesaurarius Bisuntinus. Aimo capellanus. Mathæus dux Lotharingiae. Ulricus dux Boemiae. Ludovicus comes de Phirreten. Ulricus de Hurningen. Albertus comes de Dilingen. Heinrichus comes de Nassowa. Comes Stephanus, et frater ejus comes Girardus. Galcherus de Salins. Wido abbas. Girardus de Fonvens. Petrus de Ceys. Amedeus comes Montisbilligardis. Giselbertus vicecomes Vesulii. Richardus præpositus. Richardus et Willelmus de Scavys. Girardus Strabun. Gaymarus de Cicun, et Odolo. Amaldricus de Jur. Heinrichus de Sancto Quintino, et alii quamplures.

Signum domni Friderici Romanorum imperatoris invictissimi.

Ego Heinrichus protonotarius vice Wilelmi Vionensis archiepiscopi, et totius Burgundiae archicancellarii recognovi.

Acta sunt hæc anno Dominicae Incarnationis 1166, indictione xiv, regnante Domino Friderico Romanorum imperatore gloriosissimo, anno regni ejus xiv, imperii vero xii.

Datum apud Dolam super flumen Dubium, vii Kalendas Augusti.

XIII.

Odo Champaneys de Chanlito. 1200

(Ex autographo abbatiæ Balernensis.)

535 Noverint præsentibus et futuri quod ego MARGARITA comitissa Burgundiae, de consilio comitis Willelmi et nobilium virorum Ugonis de Chais, et Humberti de Mutnet, et aliorum plurimorum, dedi Deo, et beatæ Mariæ de Balerna, et